

El Museu d'Arqueologia de Catalunya inaugura a Barcelona l'exposició "IMPERIVM. Històries romanes".

- L'exposició narra què va ser i quins trets polítics, econòmics, socials i culturals van estructurar l'Imperi romà, considerat com la primera societat globalitzada d'Occident a partir de la presentació de més de dos-cents objectes d'època romana i tardoantiga conservats al museu.
- Pensada per interessar i atreure un ample ventall de públics, l'exposició incorpora videomapaes, vídeo immersiu 360 graus i nombrosos recursos audiovisuals d'última generació, així com recursos accessibles i proposa activitats culturals i educatives.
- La mostra constitueix la primera fita d'un important i pregó i procés de transformació museogràfica del MAC, que es desenvoluparà durant els pròxims tres anys.

Què va ser l'Imperi romà? Quins trets polítics, econòmics, socials i culturals, van estructurar-lo, caracteritzar-lo i cohesionar-lo al llarg del temps? Quin llegat ens ha deixat Roma? La resposta a aquestes tres preguntes es troba a "IMPERIVM. Històries romanes". La primera de les noves exposicions permanents que, des del pròxim 17 de maig, el Museu d'Arqueologia de Catalunya a la seva seu a Montjuïc (Barcelona) obrirà al públic.

L'exposició ha estat comissariada per Mario Cervera i Arturo de la Oliva, conservadors del MAC, i ha comptat també amb el suport de diversos especialistes en la temàtica. Ocupant el primer pis i la galeria del cos central del museu, amb prop de 1.000 m² d'un espai que ha recuperat tota l'esplendor de l'edifici del 1929. S'hi exposen més de dos-cents objectes d'època romana i tardoantiga conservats al museu, alguns dels quals constitueixen veritables tresors de l'arqueologia nacional i de la península Ibèrica.

Amb la voluntat d'acostar aquest ric patrimoni a la contemporaneïtat, l'exposició fa un especial èmfasi a presentar l'Imperi romà com un dels primers exemples de societat globalitzada d'Occident: un conglomerat de pobles i grups humans, amb gran diversitat de llengües i tradicions religioses, socials i culturals en els seus inicis, que, durant segles i amb major o menor intensitat, s'integraren en l'estructura política i cultural que bastí Roma entorn de la Mediterrània, i n'adoptaren la llengua i moltes institucions i costums característiques de la societat romana, en un pregó procés d'aculturació, que anomenem romanització.

L'estructura i continguts de l'exposició

La mostra s'estructura en onze grans àmbits temàtics, cadascun dels quals està encapçalat per una paraula llatina, al·lusiva als continguts que en ell s'exposa. A la primera planta, **Orbis (món)**, presenta una síntesi cronològica del procés de creació i extensió de l'Imperi romà, des del moment de la llegendària fundació de Roma, l'any 753 aC, fins al moment de la deposició de l'últim dels emperadors romans d'Occident, l'any 476 dC. **Verbum (paraula)** es dedica al llatí, la llengua comuna de l'Imperi, i un factor clau en el seu procés de consolidació. **Civitas (ciutat)** està dedicat a evocar el rol i l'urbanisme de la densa xarxa de ciutats creada per Roma arreu del seu Imperi. **Potestas (poder)** esbossa els trets configuradors i característics del sistema polític romà, fent un èmfasi especial en la figura dels emperadors. **Populus (poble)** convida a



la descoberta de l'estructura social romana. **Religio (religió)** i **Fatum (destí)** tracten el món de les creences i els rituals religiosos i funeraris de les societats que conformaven l'Imperi romà. A la galeria, segona de les dues plantes que ocupa la mostra, **Negotium (negoci)** i **Otium (oci)**, acosten al visitant al món del treball i de l'oci en el si de la societat romana d'època imperial. **Mulier (dona)** evoca el rol i l'estatus de la dona en el si de la societat romana. Finalment, **Hereditas (herència)**, posa de relleu la continuïtat del llegat cultural i patrimonial romà a través del temps, i el seu important rol en el procés de configuració d'identitat lingüística i cultural d'Europa.

Noves narratives de ficció i banda sonora inèdites

Les "històries romanes" ens apropen a la contemporaneïtat a partir d'uns personatges ficticis als quals donem nom, rostre i personalitat, on el dramaturg Eduard Olesti –en diàleg amb els comissaris de l'exposició–, ha construït unes narracions que ens presenten la diversitat de la societat romana. Els onze personatges ens expliquen els seus anhels, els seus deliris i les seves emocions: Valerius i Cornelia (ciutadans de la plebs), Claudius (senador), Caius i Petronia (nen i nena), Octavia (sacerdotessa flamínica), Sergius (legionari), Claudia (mercadera d'esclaus), Helena i Galla (esclaves) i Leontius (gladiador).

L'exposició compta, a més, amb una banda sonora original exclusiva: una peça d'ambientació espacial, creada per a l'ocasió pel músic d'Amposta Ubaldo (Andreu Garcia Serra) amb les veus del duet Tarta Relena.

Innovació visual: videomapatges i vídeo immersiu 360

La innovació és un element al nou discurs d'IMPERIVM palès amb sis videomapatges i un vídeo immersiu 360 graus. Una gran estructura circular ens presenta l'exposició amb el vídeo "Roma. Una Història", una projecció audiovisual semicircular sincronitzada amb el videomapatge que ens mostra l'evolució de l'imperi. Els videomapatges han permès crear una experiència més enriquidora amb set projeccions sobre inscripcions i també al sarcòfag de Prosèrpina que aporten un efecte dinàmic i visual sobre les peces arqueològiques. El videomapatge del mosaic del circ ens aproparà a la dimensió de l'oci i gaudirem d'una veritable cursa de quadrigues alhora que visualitzarem una reconstrucció virtual del gran mosaic. Un vídeo immersiu amb ulleres 360 graus ens endinsarà a la ciutat de Tarraco durant el segle II aC, mitjançant un realista vol aeri. L'èmfasi que fa la mostra en la importància del llegat romà també al nostre país és recalcat per una última projecció audiovisual de gran format, "Catalunya romana. X Monuments", on es convida els visitants a partir a la descoberta d'aquest ric patrimoni a casa nostra.

Una exposició a l'abast d'un ample ventall de públics

Tant la construcció del relat (storytelling) de l'exposició, com l'agencament de la seva museografia s'han dissenyat amb l'objectiu d'atreure i interessar a un ample ventall de públics. Els visitants tenen a la seva disposició una audioguia inclosa en el preu de l'entrada en cinc idiomes (català, espanyol, anglès, francès i occità), que els hi facilita informació detallada sobre cinquanta de les peces destacades. També s'ha creat una versió pensada específicament per a famílies i infants, seguint a Rufinus, un conill que els acompanyarà durant tota l'activitat. A més, mitjançant un QR, els visitants poden descarregar-se al seu telèfon mòbil una versió accessible dels textos de l'exposició en català, castellà, anglès, francès i occità.

La mostra disposa d'un espai d'experimentació tàctil, l'ArqueoLAB, adreçat especialment als visitants amb dificultats de visió, signoguies i guia de lectura fàcil.

"IMPERIVM. Històries romanes" també inclou un conjunt d'activitats culturals i educatives: visites guiades gratuïtes tots els diumenges, jornades temàtiques el 21, 28 de maig i 4 de juny i el taller i tast Convivium, on menjarem, beurem i xerrarem ajaçats al triclinium. Pel que fa a l'acció educativa, s'han preparat mitja dotzena d'activitats que es podran reservar pel curs 2024-2025: Jocs romans, Més enllà del mar, Domus i tessell·les i Propaganda i política a l'antiguitat. IMPERIVM també viatja fora del mateix espai museístic amb l'activitat Mosaics, adreçada a persones dependents.

El museu també ha editat un catàleg de l'exposició. El llibre reuneix diversos articles de les persones que han format part del consell assessor de la mostra, i, alhora, una selecció dels principals objectes exposats.

La primera etapa d'un pregó projecte de transformació museística global

L'exposició constitueix la primera fita d'un important procés de transformació museogràfica global del MAC, que es desenvoluparà durant els pròxims tres anys. "IMPERIVM. Històries romanes" és la primera de les tres noves exposicions permanents o de llarga durada que el museu vol implementar. La seguirà el 2025, a l'ocasió dels noranta anys de la inauguració del museu, una segona mostra dedicada a presentar les col·leccions prehistòriques de la institució. Per al curs 2026-2027, hi ha prevista també la nova presentació de les col·leccions ibèriques del museu, una part important de les quals s'exposen fins a finals de juny a l'exposició "Iberen" (Ibers), a l'Antikenmuseum de Basel (Suïssa).

Continuant amb la implementació d'aquest ambiciós programa de renovació museogràfica, el 27 de juliol d'enguany, el museu obrirà també al públic a la seva seu a Empúries (L'Escala) la mostra "Empúries, port de cultures", que constituirà la nova exposició permanent d'aquesta seu. Actualment, l'equip tècnic del museu treballa també en el disseny de noves mostres permanents a les seus del MAC a Girona, Ullastret i Olèrdola, que veuran també la llum durant els pròxims quatre anys. Aquest important treball de renovació museogràfica s'inspira i tradueix la nova visió del museu recollida en el seu pla estratègic, Estratègia MAC 2030: esdevenir una institució museística de referència en l'àmbit nacional i internacional, símbol de l'aposta de Catalunya per la innovació i la creativitat, on l'arqueologia ensenya, qüestiona, inspira i emociona.

Més informació: <https://bit.ly/imperium-premsa>

Comunicació i premsa
Museu d'Arqueologia de Catalunya
joanmunoz@encat.cat | sandratello@gencat.cat